

Jaarverslag Stichting Onderzoek Scholekster (SOS)

2024

In 2024 is voor Stichting Onderzoek Scholekster een belangrijk project gestart: Wij & Wadvogels. Dit project, onder leiding van Vogelbescherming Nederland aangevraagd, behelst veel meer dan alleen de Scholekster. Maar voor de stichting betekent het dat begonnen kan worden aan een aantal van onze wensen ten aanzien van de bescherming van en onderzoek aan de Scholekster. Daarnaast is in 2024 o.a. weer onderzoek gedaan aan de populatie Scholeksters die op de Hoge Berg op Texel broeden, zijn de ringers voorzien van kleurringen en is het laatste deel van de bouw van de Scholekster Individu Database (SID) voltooid.

Doelstelling

De Stichting Onderzoek Scholekster stelt zich ten doel onderzoek aan Scholeksters te stimuleren en de bescherming te verbeteren. Het uiteindelijke doel is om de neergaande trend van deze soort in Nederland te helpen keren.

In de komende jaren richt de aandacht zich daarom op de Scholeksters die in Nederland broeden, doortrekken en overwinteren. Omdat Scholeksters zich niets aantrekken van landsgrenzen zullen we daar waar nodig ook samenwerkingsverbanden op internationaal niveau aangaan.

De stichting poogt haar doelen te bereiken door:

1. Het in kaart brengen van bedreigingen en mogelijke beschermingsmaatregelen, zowel in de stad als ook aan de kust en in de buitengebieden.
2. Het stimuleren en coördineren van onderzoek aan Scholeksters door vrijwilligers in Nederland, inclusief de recente trend van het broeden in stedelijk gebied.
3. Het onderhouden van contacten en het samenbrengen van onderzoekers, ringers, waarnemers en andere betrokkenen.
4. Verbeteren en uitbreiden van onze communicatie via de eigen website, nieuwsbrieven en pagina's op sociale media, zoals Facebook.

In het beleidsplan 2021-2025 (bijlage 1) staat beschreven welke activiteiten en plannen de stichting voor deze periode heeft.

Gegevens stichting en samenstelling bestuur

Stichting Onderzoek Scholekster is opgericht in 2019 en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 74489909, RSIN 859921785.

Triodos bank: NL65 TRIO 0379 6568 68 t.n.v. Stichting Onderzoek Scholekster.

De stichting heeft in 2019 een ANBI notering aangevraagd en toegekend gekregen. Gegevens van de stichting staan op onze website: [Over de Stichting - Stichting Onderzoek Scholekster](#).

De stichting is te bereiken via email: SOSscholekster@gmail.com en is formeel gevestigd op het adres Beatrixlaan 117, 1791 GB Den Burg.

De zittingstermijn van een bestuurslid is drie jaar.

Het bestuur van de stichting bestaat in 2024 uit:

- Bruno J. Ens – voorzitter
- Jenny S.M. Cremer - secretaris
- Bart Sjoerdsma – penningmeester
- Bert Dijkstra – algemeen bestuurslid

De stichting heeft geen winstoogmerk en bestuurders ontvangen geen beloning voor hun werkzaamheden.

Activiteiten in 2024

Organisatie

- Het bestuur heeft in 2024 zes keer vergaderd. Alle vergaderingen zijn digitaal gehouden.
- Het beleidsplan 2021-2025 is aangehouden, de doelstellingen en plannen zijn nog steeds actueel en er zijn geen wijzigingen of aanvullingen op aangebracht. Het beleidsplan 2021-2025 is als bijlage aan het jaarverslag toegevoegd.
- De stichting heeft vier werkgroepen: Scholekster op het Dak, Ringers en Waarnemers, Kust en Bescherming en Communicatie.
- De stichting heeft een eigen website: www.scholekster.org. Op deze website worden nieuwsberichten geplaatst, is informatie te vinden over diverse onderwerpen (zoals het ringen van Scholeksters, het aflezen van kleurringen en Scholekster op het Dak) en er kan via het contactformulier contact gezocht worden met de stichting. De site is nog niet helemaal af. Zo moet er nog een overzicht van publicaties en rapporten komen, een activiteit die in 2025 zal worden opgestart. Ook de interactieve kaart van ringgroepen en ringgebieden zal dan worden geactualiseerd. Wel is er in 2024 een nieuwe pagina toegevoegd met informatie over het project Wij & Wadvogels. Daarnaast onderhoudt de stichting ook de site van Scholekster op het Dak (<https://www.scholeksterophetdak.nl/>).
- Zowel op het Waddenvogelfestival op 11 en 12 mei 2024 als op de landelijke dag van SOVON op 30 november 2024 heeft de stichting met een stand aandacht gevraagd voor de Scholekster en het werk van de stichting.

Onderzoek

Hoge Berg Texel

Dankzij een donatie van het Bettie Wiegmanfonds, het Waddenvogelfestival 2024 en een persoonlijke donatie via Vogelbescherming kon het scholeksteronderzoek op de Hoge Berg op Texel voortgezet worden. Er werden voor de Scholeksters op de Hoge Berg 30 Watlas zenders aangeschaft en aangebracht op broedvogels. Er werd ook dit jaar, wat betreft de plaatsing van ontvangststations, weer samengewerkt met onderzoekers van het NIOZ. Ondanks het natte voorjaar waren er weer veel broedvogels die tijdens de broedtijd regelmatig een uitstapje maakten naar het Balgzand.

Onderzoek in de broedgebieden

Ook in 2024 is door verschillende ringgroepen het broedsucces van de Scholeksters gevolgd. Zoals o.a. op Rottumerplaat, Forteiland IJmuiden, Assen en omgeving, Polder Terschelling, Vechter en Oudwulverbroek, Hoge Berg op Texel en Maasvlakte & Oosterpoort. Deze monitoring is zeer waardevol, zo blijkt uit het onderzoek in Assen bijvoorbeeld dat het broedsucces in de stad al jaren beter is dan in het omringende agrarische gebied. Lees voor meer informatie het [nieuwsbericht](#) hierover op onze site.

Wij & Wadvogels.

In 2024 heeft Vogelbescherming samen met andere organisaties een grote subsidie binnengehaald voor het mega-project Wij & Wadvogels fase 2. Daarmee is ook geld beschikbaar gekomen om de stichting en de vrijwillige ringgroepen en waarnemers te ondersteunen.

Een van de vele projecten in de tweede fase van het project Wij & Wadvogels (<https://www.scholekster.org/wij-en-wadvogels>) betreft de demografische monitoring van de Scholekster. Het gaat al jaren slecht met de Scholeksters in Nederland in het algemeen en in de Waddenzee in het bijzonder. Met deze subsidie kunnen de beide websites (van Scholekster op het Dak <https://www.scholeksterophetdak.nl/> en van de stichting <https://www.scholekster.org/>) in de digitale lucht gehouden worden. Ook is o.a. met deze subsidie de Scholekster Individu Database (SID) voltooid.

Daarnaast konden er 3 vangkooien worden gebouwd met een speciaal ontwerp. In plaats dat de hele kooi naar beneden valt, valt er alleen een klapdeurtje dicht. Er is ook een kooi gebouwd waarbij tegelijkertijd twee klapdeurtjes dichtvallen.

In het kader van dit project is in 2024 gestart met het (nog meer) stimuleren van het aflezen van kleurringen in minder bekende gebieden: in najaar en winter op de HVP's in het waddengebied en de Delta, in het voorjaar op de sozen bij de broedgebieden en in de zomer onder de tweedejaars vogels die in het Waddengebied en de Delta achterblijven. Reiskosten voor het waarnemen in deze gebieden kunnen vergoed worden.

Daarnaast is geld beschikbaar gesteld voor vangmateriaal, sexe-bepaling van de gevangen vogels en voor wildcamera's bij de nesten.

In 2024 is een start gemaakt met bovengenoemde activiteiten en ondersteuning, de inzet is om dat de komende jaren te verbeteren en uit te breiden.

Kijk voor meer informatie over dit project op onze website (<https://www.scholekster.org/wij-en-wadvogels>) en op de site van Vogelbescherming (<https://www.waddoeijj.nl/online-catalogus>).

Visualisatie van de theorie van verandering die de basis vormt voor het programma Wij & Wadvogels. Bron: Programma Wij & Wadvogels. Fase II. Periode 2023-2027.

Werkgroepen

Scholekster op het Dak

2024 was alweer het zesde seizoen van 'Scholekster op het Dak'. Dit 'Citizen Science project' speelt een belangrijke rol bij de bescherming van onze Scholeksters, want inmiddels broedt al zo'n 20% van de populatie in stedelijk gebied. Dat is een flinke toename ten opzichte van 2009, toen slechts

4% van de Scholeksters op daken broedde. De Scholekster wordt daardoor steeds vaker in het stedelijk gebied gezien.

Tijdens het afgelopen broedseizoen zijn er ruim 850 nesten aangemeld op de website van [Scholekster op het Dak](#). We hebben kunnen constateren dat er aanzienlijk meer jongen vliegvlug zijn geworden dan in voorgaande jaren. Dit was vooral te danken aan het natte, koele voorjaar, waardoor het niet te heet werd op de daken en de ouders veel voedsel konden vinden.

De meeste deelnemers aan Scholekster op het Dak zijn erg betrokken bij 'hun' Scholeksters, en ook dit jaar deden er weer veel nieuwe deelnemers mee. De werkgroep geeft hen ondersteuning en adviezen, deze werden zeer gewaardeerd en stimuleerden de bewoners om zich voor de Scholeksters in te zetten (zoals het dak verbeteren, voorzien in schuilgelegenheid en/of water voor de jongen, jongen verplaatsen die op onveilige plekken rondlopen, contact opnemen met gemeente, woningbouwvereniging, etc.).

Het project helpt mee aan het verhogen van het broedsucces van de in de stad broedende Scholeksters, door de actieve betrokkenheid van de deelnemers. Het project SOHD draagt dan ook in aanzienlijke mate bij aan de bewustwording rond de situatie van de Scholekster in ons land.

Ook een hoopvol bericht kwam er dit jaar van onze zuiderburen: vanuit het Regionaal Landschap Meetjesland en Leievallei in Vlaanderen is men bezig om een soortgelijk project op te zetten als 'Scholekster op het Dak'. We blijven deze ontwikkeling natuurlijk met belangstelling volgen!

Het SOHD-team bestond in 2024 uit Anoek Brugman, Jenny Veldt, Annemarieke Grinwis, Geurt Jan van Ek, Bert Dijkstra en Marie-José Brandsma, met assistentie van het Informatiecentrum van Vogelbescherming Nederland, in de personen van Karen Dijkman en Ronald Schrijber.

Foto: Marion Duimel

Ringers en Waarnemers

Eind 2023 is de database voor alle Scholeksters online gegaan onder de naam Scholekster Individu Database (SID). Alle ring- en vangstgegevens van gekleurringde individuen worden in deze database opgenomen en gedeeld met de database van [Submit CR-Birding](#), waar waarnemers hun aflezingen kunnen invoeren. Koppeling van aflezingen met ringgegevens levert de life history van de geringde vogels. Vanuit SID worden de gegevens van de ringvangsten ook geüpload naar griel, de database van het Vogeltrekstation. Doodgevonden vogels, die alleen in griel staan worden geüpload naar SID. De invoer van de vangstgegevens, die voorheen nog via de 'oude' Wadertrack liepen, is in 2024 online gegaan via OYCDB. Daarmee is het werk aan de nieuwe database voltooid. Wat rest zijn aanpassingen en updates, waarvan er ook in 2024 een aantal zijn uitgevoerd.

In 2024 is er geen Scholeksterweekend gehouden. Het Scholeksterweekend wordt ieder winterhalfjaar een keer georganiseerd. Omdat in het seizoen 2023/2024 het weekend in november 2023 werd georganiseerd en in seizoen 2024/2025 in januari 2025, viel 2024 buiten de boot wat het Scholeksterweekend betreft.

De stichting voorziet de ringers van kleurringen en metalen ringen. Dankzij subsidie uit eerdere jaren (o.a. van de stichting Van der Hucht de Beukelaar) konden we dat dit jaar ook weer doen.

Naast het uitgeven van kleurringen wordt door vrijwilligers van de stichting ook de invoer van de vangsten in de database gecontroleerd. De gegevens worden daarna toegevoegd aan de Scholekster Individu Database (SID) en beschikbaar gesteld aan [Submit CR-Birding](#). Het controleren van de gegevens is in 2024 overgenomen door Petra Manche.

Naast controle van de vangstgegevens is ook het valideren van de waarnemingen belangrijk. Dit gebeurt deels automatisch met geprogrammeerde validatie-regels en deels handmatig. Correspondentie over waarnemingen verloopt via het email adres markedoystercatcher@gmail.com

Kust en buitengebied

De werkgroep heeft dit jaar vooral de focus gelegd op het schrijven van een subsidieaanvraag. Er is nog te weinig bekend over het broedsucces en de bescherming in de jongen-fase. Dit zou beter gemonitord moeten worden en gegevens hierover verzameld. Daarvoor moeten een aantal apps aangepast worden zodat naast het nestsucces ook de kuikenoverleving vastgelegd kan worden.

Foto: Bruno Ens

Communicatie

In 2023 is de website van de stichting www.scholekster.org online gegaan en in 2024 verder uitgebreid. Informatie over de stichting, de Scholekster, het ringen en waarnemen, nieuws en nieuwsbrieven is hier te vinden. Ook kan men via deze site een vraag stellen aan de stichting of zich aanmelden voor de nieuwsbrief.

In 2024 is de website www.scholekster.org uitgebreid met een pagina over het project Wij & Wadvogels.

Eind 2024 is een Instagramaccount aangemaakt om de Scholekster zichtbaarder te maken en om, veelal jonge mensen, te interesseren voor het Scholeksterwerk.

In 2024 zijn vier nieuwsbrieven rondgestuurd: in maart, mei, augustus en december.

Financiële jaarrekening

Staat van baten en lasten 2024

Verkort overzicht SOS Baten & Lasten 2024			
Baten		Lasten	
Persoonlijke giften	5.920	SOS Website ontwikkeling	1.669
Waddenvogel festival	5.000	SOVON CR birding	9.683
De Lieuw Texel	1.050	Wagening University & Research	4.954
Wij & WadVogels	14.766	Kleurringen	5.238
Bettie Wiegman fonds	3.630	Watlas zenders NIOZ	9.680
		Websites, e-mail & cloud	3.455
		Werkgroepen & materialen	2.116
		Bestuur, bank & reiskosten	1.127
Totaal baten	30.366	Totaal lasten	37.922

Verkort overzicht SOS balans per 31 dec 2024

Verkort overzicht SOS balans per 31 dec 2024			
Activa		Passiva	
Saldo rek courant Triodos	5.888	Eigen vermogen	12.914
Debiteuren	7.026	Crediteuren	0
Fonds toezeggingen	5.000	Onderhanden werk	
		Hoge Berg onderzoek	5.000
Totaal activa	17.914	Totaal passiva	17.914

Toekomstperspectief

In 2020 is de stichting gestart met de uitvoering van de in haar beleidsplan 2021-2025 aangegeven plannen en activiteiten. Nu er inmiddels een aantal van de plannen en activiteiten zijn gerealiseerd zal in 2025 het beleidsplan, daar waar nodig, worden aangepast en bijgewerkt.

Belangrijke activiteiten voor 2025 en daarna zijn:

- het blijven ondersteunen van ringers en ringgroepen, o.a. met ring- en vangmateriaal.
- het stimuleren van het aflezen van gekleurde Scholeksters, in het bijzonder in het binnenland tijdens de broedtijd.
- het organiseren van het jaarlijkse Scholeksterweekend.
- het zevende jaar van het project 'Scholeksters op het Dak'
- het stimuleren van het gebruik van scholeksters-beschermingsmiddelen, zoals schuilplek op het dak en broedplatforms.
- meer inzicht krijgen in het broedsucces en vooral ook de kuikenoverleving.
- het bepalen van de sexe van geringde Scholeksters.
- fondswerving

Met dank aan....

Het werk van de Stichting Onderzoek Scholekster is niet mogelijk zonder de steun van anderen. Naast de inzet van onze vrijwilligers hebben in 2024 (en daarvoor) onderstaande organisaties door financiële steun en/of door middel van samenwerkingsverbanden het werk mede mogelijk gemaakt.

Bijlage 1

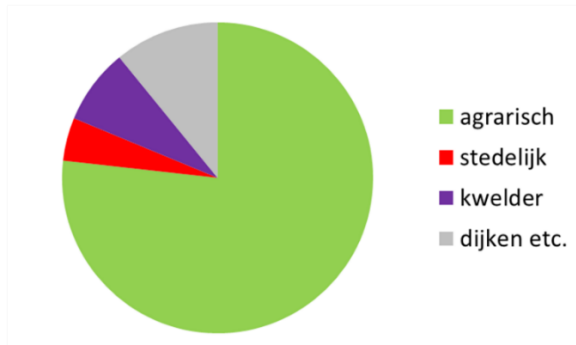
Beleidsplan Stichting Onderzoek Scholekster 2021-2025

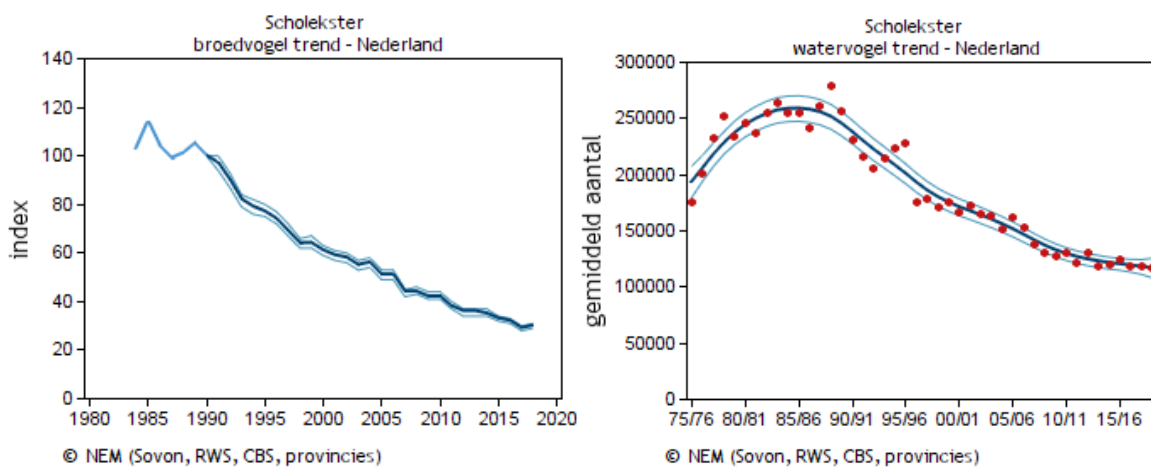

Inleiding

Een belangrijk deel van de wereldpopulatie van de Scholekster (*Haematopus ostralegus*) broedt en overwintert in Nederland. In de winter is het een karakteristieke wadvogel en in de zomer een bekende weidevogel. Maar er broeden ook Scholeksters op kwelders en dijken langs de kust en meer en meer ook op daken in stedelijk gebied (Figuur 1). Het gaat echter al 30 jaar slecht met de Scholekster en de populatie is ondertussen meer dan gehalveerd (Figuur 2). Een dramatisch snelle afname voor een soort die wel 46 jaar oud kan worden.

Figuur 1. Verdeling over verschillende habitats van in Nederland broedende Scholeksters (Ens et al. 2011).

Figuur 2. Links: trend in de broedpopulatie van de Scholekster in Nederland. Vanaf 1990 is ook de standaardfout rond de trend berekend (Bron: www.sovon.nl). Rechts: trend in het aantal niet-broedende Scholeksters in Nederland. Weergegeven is het seizoensgemiddelde en de met trendspotter berekende trendlijn, inclusief betrouwbaarheidsinterval (Bron: www.sovon.nl).

In 2008 is door Vogelbescherming Nederland en Sovon Vogelonderzoek Nederland het jaar van de Scholekster georganiseerd om aandacht te vragen voor deze dramatische afname en om nader onderzoek te doen naar de oorzaken daarvan. Die oorzaken blijken divers en de Scholekster heeft tegenwoordig zowel in de winter als in de zomer een groot aantal problemen. Omvang en aard van die problemen kan bij deze extreem lang levende soort alleen achterhaald worden door een flink aantal jaren in een groot aantal gebieden onderzoek te doen. Om die reden werd begonnen met het opzetten van een *citizen science* netwerk van ringers die Scholeksters individueel kleurringen (zowel adulte dieren als bijna vliegvlugge kuikens) en waarnemers, die de individueel gemerkte Scholeksters aflezen en vaak ook fotograferen.

Figuur 3. Links: dichtheidskaart (aantal broedparen per 100 ha) van de Scholekster in Nederland (Ens et al. 2011). Midden: schema van de problemen waar de Scholekster tegenwoordig mee te maken heeft in de broedgebieden en de overwinteringsgebieden (<https://www.chirpscholekster.nl/>). Rechts: verspreiding van de in Nederland overwinterende Scholeksters (Ens et al. 2011).

Het in 2016 gestarte onderzoeksproject [CHIRP](#), dat beoogt het relatieve belang en het cumulatieve effect van de verschillende bedreigingen te bepalen in de hoop het tij te kunnen keren (Figuur 3), bewijst hoe belangrijk dit *citizen science* netwerk is om goede schattingen te krijgen van de overleving in verschillende gebieden. Ook helpt dit onderzoek de verbinding te leggen tussen de verschillende overwinteringsgebieden en broedgebieden.

Doelstelling SOS en te verrichten werkzaamheden

De bevindingen uit het genoemde CHIRP onderzoek hebben duidelijk gemaakt dat het *citizen science* netwerk moet worden versterkt en uitgebreid. De ringers en waarnemers moeten beter worden ondersteund en het netwerk moet worden uitgebreid met weidevogelbeschermers en waar mogelijk ook het grote publiek. Daar komt bij dat de huidige ondersteuning vanuit [CHIRP](#) eind dit jaar wegvalt omdat het project en de financiering ervan dan aflopen. Om die reden is begin april 2019 de Stichting Onderzoek Scholekster (afgekort SOS) opgericht. De stichting heeft tot doel het initiëren, stimuleren en (laten) uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek naar Scholeksters en hun leefgebieden, om hiermee bij te dragen aan hun bescherming. Uiteindelijke doel is om de neergaande trend van deze soort in Nederland te keren. In de komende jaren richt de aandacht zich op de Scholeksters die in Nederland broeden, doortrekken en overwinteren. Omdat de Scholeksters zich niets aantrekken van landsgrenzen zullen we daar waar nodig op termijn ook samenwerkingsverbanden op internationaal niveau aangaan.

De stichting beoogt haar doelen te bereiken door:

1. Het in kaart brengen van bedreigingen en mogelijke beschermingsmaatregelen, zowel in de stad als ook aan de kust en in de buitengebieden.
2. Het stimuleren en coördineren van onderzoek aan Scholeksters in Nederland, inclusief de recente trend van het broeden in stedelijk gebied.
3. Het onderhouden van contacten en het samenbrengen van onderzoekers, ringers, waarnemers en andere betrokkenen.
4. Verbeteren en uitbreiden van onze communicatie via nationale media, de eigen website, nieuwsbrieven en pagina's op sociale media, zoals de Scholekster pagina op Facebook.

Hieronder zullen deze doelstellingen nog verder vertaald worden naar uit te voeren werkzaamheden. De hierboven genoemde eigen website is er nog niet en de eerste prioriteit van de stichting is daarom nu het bouwen en onderhouden van een eigen, interactieve website, waarmee de volgende groepen ondersteund en gestimuleerd moeten worden:

1. Ringers en ringgroepen
2. Aflezers en waarnemers
3. Beschermers en hun organisaties (bijvoorbeeld weidevogelbeschermers, Dierenbescherming)
4. Betrokken burgers en het grote publiek (met name in de stad)
5. Professionele onderzoekers

Daarnaast zal de website algemene kennis over de Scholekster beschikbaar gaan stellen aan eenieder met interesse, net als relevante wetenschappelijke studies en onderzoeksrapporten voor een kleinere doelgroep. Ook zal er ruimte zijn voor nieuws en interactie met alle doelgroepen. De website zal een belangrijke ondersteuning vormen voor ringers en ringgroepen, naast een meer praktische ondersteuning op het gebied van vangmateriaal en aanschaf van ringen en kleurringen. In combinatie met de bestaande monitoring, zoals de watervogeltellingen en de broedvogelmonitoring van [Sovon Vogelonderzoek Nederland](#), zou de website ons in staat stellen een goed beeld te vormen van het reilen en zeilen van de Scholeksterpopulatie. Wat aan dit overzicht nog ontbreekt is een jaarlijkse landelijke telling van jonge Scholeksters. De ambitie is hier komende jaren een begin mee te maken.

Om de doelstellingen van onze stichting op termijn te kunnen realiseren worden de volgende werkzaamheden voorzien:

Bedreigingen in kaart brengen en beschermingsmaatregelen voorstellen en/of initiëren

- ✓ Kritisch volgen van activiteiten en ontwikkelingen in de broed- en overwinteringsgebieden die een bedreiging kunnen zijn voor de scholeksterpopulatie.
- ✓ Beschermingsactiviteiten initiëren waar en wanneer gepast. Indien middelen van de stichting toereikend zijn hier ook financiële ondersteuning aan verlenen.
- ✓ Meer aandacht vragen voor de bescherming als weidevogel. Scholeksters broeden laat en vaak wordt de nestbescherming al gestopt voordat de laatste scholeksters hebben gelegd. Daarnaast verdient het aanbeveling als er meer aandacht komt voor bescherming in de kuikenfase.
- ✓ Ondersteunen van bescherming van Scholeksters in het stedelijk gebied middels het initiatief 'Scholeksterophetdak.nl'. Via dit initiatief is onze stichting inmiddels ook aangesloten bij het nieuwe Nationaal Daken Plan wat moet leiden tot meer natuurinclusief bouwbeleid in heel Nederland.

Onderzoek stimuleren en coördineren

- ✓ Organiseren van een jaarlijkse jongentelling in juni (dit betreft de jonge vogels die in hun tweede levensjaar nog niet naar het broedgebied terugkeren, maar in het overwinteringsgebied blijven overzomeren)
- ✓ Stimuleren dat verzamelde gegevens ook worden geanalyseerd en gepubliceerd. Leggen van verbanden tussen afzonderlijke onderzoeksprojecten waar gepast. Indien middelen van de Stichting toereikend zijn hier ook financiële ondersteuning aan verlenen.
- ✓ Bijdragen aan eventuele fondsenwerving voor onderzoeksprojecten die gebruik maken van het netwerk van vrijwilligers en door vrijwilligers verzamelde gegevens.
- ✓ Vrijwillige ringers ondersteunen en begeleiden.

- Jaarlijks inventariseren van behoefte aan metalen VT-ringen en kleurringen bij de ringgroepen.
- Op basis van behoeften nieuwe metalen VT-ringen en kleurringen aanschaffen en verdelen onder de ringgroepen.
- Handleiding opstellen over vangmethoden en het aanbrengen van kleurringen.
- Handleiding opstellen voor het nemen van biometrische maten.
- ✓ Vrijwillige waarnemers ondersteunen en begeleiden
  - Waarnemingen van gekleurringde Scholeksters kunnen worden ingevoerd in een website, medio 2020 is de overstap gemaakt naar een nieuwe website (van [Wadertrack](#) naar [Submit CR-birding](#)). Deze overstap wordt betaald vanuit het door TTW gefinancierde onderzoeksproject [CHIRP](#).
  - Met ingang van 2021 een jaarlijkse financiële bijdrage voor het in de lucht houden van de waarnemingswebsite [Submit CR-Birding](#).
  - Inventariseren van wensen van ringers en waarnemers ten aanzien van het verbeteren van de waarnemings-website [Submit CR-Birding](#) en waar nodig nieuwe fondsen verzamelen om de noodzakelijke aanpassingen in het programma te laten doen.
- ✓ Een algemene, overkoepelende SOS website bouwen en onderhouden die de verbinding legt tussen professioneel onderzoek aan Scholeksters en alle vrijwilligers die onderzoek doen aan Scholeksters (vogels vangen en kleurringen, geringde vogels aflezen, tellingen verrichten, en waarnemingen verzamelen betreffende het broedsucces). Ook professionele en vrijwillige weidevogelbeschermers zullen hier 'hun ei kwijt kunnen'. Vanaf medio 2021 hoopt SOS een eigen website te hebben;
  - Die de doelstelling van de stichting en de te verrichten werkzaamheden beschrijft en verder helpt vorm te geven door samenwerkingen te stimuleren en vergemakkelijken
  - Die contactgegevens van de stichting geeft
  - Die op termijn ook functionaliteit bevat om een netwerk van Scholeksterliefhebbers te onderhouden waaruit ondersteuning en donaties kunnen worden gegenereerd
  - Die een overkoepelende link legt met bestaande websites en sociale media:
    - [Submit CR-Birding](#) – waar aflezingen van gekleurringde Scholeksters kunnen worden ingevoerd
    - [Scholekster op het Dak](#) waar waarnemingen van Scholeksters in de stad en de bebouwde omgeving kunnen worden ingevoerd en advies wordt gegeven over bescherming (actief sinds 2019)
    - [CHIRP](#) met nieuws over het door NWO-domein Toegepaste en Technische Wetenschappen (TTW) gefinancierde onderzoeksproject [CHIRP](#) (*Cumulative Human Impact on biRd Populations*)
    - De [birdring app](#)
    - Gerelateerde websites zoals die van weidevogelbeschermers en de Scholekster facebook pagina maar ook relevant nieuws uit andere media
    - Informatie over trends en verspreiding via links naar www.sovon.nl
    - Handleidingen voor Scholeksters vangen, meten en (kleur)ringen

Onderhouden van een netwerk

- ✓ Jaarlijks organiseren van een Scholeksterweekend met als doelen:
  - Contacten tussen professionele onderzoekers, vrijwillige ringers, vrijwillige aflezers en beschermers te versterken
  - Uitwisseling van onderzoekservaringen en waargenomen bedreigingen
  - Aflezen van gekleurringde Scholeksters in de omgeving van de bijeenkomst

- Het landelijk netwerk van scholeksterliefhebbers verder uitbouwen en onderhouden, ook om ingezet te worden voor onderzoek en bescherming
- ✓ Bouwen en onderhouden van een netwerk met onderzoeksinstellingen, beschermingsorganisaties, media, overheden en andere stakeholders
  - Intentie om hiermee onderzoek, bescherming en fondsenwerving te faciliteren

Communicatie

- ✓ Creëren van urgentie en aandacht voor de Scholekster om onderzoeks- en beschermingswerk te ondersteunen en fondsenwerving te vergemakkelijken.
- ✓ Verspreiding van opgedane kennis via
  - Landelijke media (kranten, radio en televisie)
  - Sociale media waaronder Scholekster Facebookgroep
  - Berichten op de toekomstige eigen website
- ✓ Minimaal twee keer per jaar een nieuwsbrief
- ✓ Aanwezigheid en presentaties op relevante congressen en evenementen

Fasering over de periode 2021-2025

Een aantal activiteiten zijn reeds bestaand en zullen ook in de komende jaren doorgang blijven vinden. Dit betreft bijvoorbeeld het jaarlijkse Scholeksterweekend, alle ring- en afleesactiviteiten en het 'Scholeksterophetdak.nl' initiatief dat met participatie van betrokken burgers waardevolle onderzoeksresultaten oplevert voor dakbroedende Scholeksters.

Belangrijkste stap om te zetten voor 2021 is het bouwen van de eerder genoemde overkoepelende website. Deze zal ondersteunend zijn voor de verdere integratie van de activiteiten qua onderzoek en bescherming van de Scholekster zoals aangegeven in de doelstelling van SOS. Gezien het benodigde budget hiervoor zal als eerste stap de financiering hiervan rond moeten komen.

In de jaren 2022 en 2023 willen we de diverse activiteiten op en via de website verder versterken en intensiveren. Het jaarlijks gaan tellen van jonge Scholeksters in heel Nederland is daarbij één van de belangrijkste te behalen doelen. Hiertoe zal ook de organisatie binnen onze stichting een verdiepingsslag behoeven met het uitbreiden van de commissies.

Vanaf 2024 is de intentie om onze onderzoeksactiviteiten ook uit te breiden naar omliggende Scholeksterlanden zoals België, Duitsland en Denemarken. Vertegenwoordigers uit die landen zijn nu ook al betrokken bij diverse onderzoeken en nemen soms ook deel aan het jaarlijkse Scholeksterweekend.

In 2025 zouden we een beschermingsplan willen presenteren op basis van alle onderzoek en ervaringen in de jaren 2021-2024. Met dit plan willen we alle betrokken partijen informeren over de benodigde interventies en waar nodig ook maatschappelijk draagvlak daarvoor creëren. Een eerste stap hiertoe is de participatie van SOS in het Nationaal Daken Plan die dit jaar al tot stand is gekomen.

Over de Stichting Onderzoek Scholekster

De Stichting Onderzoek Scholekster is opgericht in 2019 en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 74489909. RSIN 859921785. Triodos bank: NL65 TRIO 0379 6568 68 t.n.v. Stg Onderzoek Scholekster. Email SOSscholekster@gmail.com.

Het bestuur bestaat uit:

- Bruno J. Ens – voorzitter
- Jenny S.M. Cremer - secretaris
- Jacob Jan de Vries – penningmeester
- Bert Dijkstra – algemeen bestuurslid

De stichting heeft geen winstoogmerk en bestuurders ontvangen geen beloning voor hun werkzaamheden.

Organisatie en commissies

Om op termijn meer slagkracht te krijgen bestaan er naast het bestuur ook een aantal commissies op deelgebieden uit het SOS-beleidsplan (deels nog op te starten). Die commissies worden aangestuurd door de verschillende SOS-bestuursleden.

Als aansturingsmodel zullen de bestuursleden in de SOS bestuursvergaderingen naast algemene SOS zaken straks ook punten naar voren die met ‘hun’ commissies betrekking hebben. Naast deze vergaderingen hebben de commissies zelf ook hun eigen bijeenkomsten (of afspraken via videobellen in deze tijden van coronamaatregelen). Wanneer gepast kunnen commissies ook op ad hoc basis aansluiten bij een SOS-bestuursvergadering. In de opzet van de SOS commissies wordt zoveel mogelijk beoogd de hoofdpunten van het beleidsplan te volgen. Hieronder is kort weergegeven hoe zich dat vertaalt in vier afzonderlijke commissies:

- 1) *Onderzoek en bescherming kust en buitengebied*
Deze nieuw op te starten commissie zal voor een deel de huidige activiteiten van CHIRP gaan overnemen en vooral verbindend/coördinerend gaan opereren.
- 2) *Onderzoek en bescherming stad*
Dit zal grotendeels een voortzetting zijn van het huidige Scholeksterophetdak.nl team. Onderdeel van dit team zal ook jaarlijks een onderzoeker vanuit de WUR/NIOO zijn voor de verwerking van de onderzoeksgegevens.
- 3) *Netwerk ringers en waarnemers*
Bij elkaar brengen van alle huidige individuele initiatieven rondom het ringen. Deze commissie leidt ook de finale overgang van [Wadertrack](#) naar [CR-birding](#) en organiseert het reeds enkele jaren bestaande jaarlijkse Scholeksterweekend. Deze commissie is in feite een hergroepering van reeds bestaande activiteiten.
- 4) *Communicatie*
Het beheren en actueel houden van de overkoepelende SOS website waar alle huidige scholeksterinitiatieven op een toegankelijke en logische manier samenkomen. De huidige Facebookpagina valt ook in deze scope, net als de woordvoering richting media. Ook alle andere vormen van publiciteit vallen onder deze commissie.

Wijze van verwerving van inkomsten

De stichting probeert financiering van haar doelen te verwezenlijken middels subsidieaanvragen, legaten, schenkingen, giften en andere vormen van fondsenwerving. Er is een bankrekening geopend om ontvangen subsidies te beheren en projectkosten uit te betalen.

Beheer en besteding vermogen

Het vermogen wordt opgebouwd uit toegekende subsidies, legaten, schenkingen en giften en staat op de bankrekening, c.q. spaarrekening. Van daaruit worden projecten gefinancierd waarvoor

subsidie is aangevraagd. Qua verslaggeving en verantwoording heeft SOS de intentie om zich te houden aan de richtlijnen zoals vastgesteld door Goede Doelen Nederland.

Partners

Op dit moment werkt onze stichting samen met onder andere Sovon Vogelonderzoek Nederland, Vogelbescherming Nederland en het Nederlands Instituut voor Ecologie (NIOO-KNAW). Als onderdeel van het publiciteitsplan zijn ook relaties opgebouwd met Vroege Vogels en diverse landelijke en regionale dagbladen.